TOVERI

Länsinen suomalaisen työväen lännenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVO LAURI MOILANEN
ADOLPH SALMI A. B. MÄKELÄ
SULO SYVÄNEN

TOVERI
(THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Society.

AUG. NIKULA, Manager.

Advertising rates in effect July 1, 1912. 40 cents per inch. Special discount is allowed for larger and continuous advertisements.

TOVERI, BOX 99, ASTORIA, ORE.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

TILAUSHINNAT
Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Yksi vuosikerta..$4.00 6 kuukautta..$2.25
3 kuukautta.....$1.35 1 kuukausi... .50
Suomeen ja muualle ulkomaille:
Yksi vuosikerta..$6.50 6 kuukautta..$3.50

SUBSCRIPTION RATES:
In the United States and Canada
One year.....$4.00 Six months.....$2.25
Three months..$1.35 One month..... .50

Huoneusto sijaitsee 10:nnen ja Duane katujen kulmassa. Telefooni: konttori 365, toimitus 832.

Heillehän siitä olisi etuakin

Californian Hedelmänkasvattajien Liitto, joka äskettäin piti 15:sta vuosikokoustaan Sacramentossa, hyväksyi m.m. päätöslauselman jossa se vaatii hallitukselta oikeutta kulettaa Californiaan "riittävän määrän" kiinalaisia työskentelemään sikäläisillä maatiloilla.

Näkyy kenen edut ovat taarassa. Hedelmätrusti haluaisi saada vieläkin halvempipalkkaista työvoimaa, kuin on se eteläeuropalainen väestö ja ne meksikolaiset mitä sillä nyt on rääkättävänään. Muistamme miten joitakin vuosia sitte sikäläisillä humalamailla syntyi lakko, ja miten siellä murhattiin työläisiä kuin koiria. Sittemmin tutkittiin oloja, ja tutkijakomitea selitti niiden olleen äärimmäisen kurjat.

Mutta sen sijaan, että siellä korjattaisi olosuhteita, koetetaan sinne kulettaa kiinalaisia työläisiä, joiden toivotaan olevan tyytyväisiä trustin kohteluun.

Hedelmätrustin voitot ovat tänäkin vuonna kohonneet tavattomasti, kuten muistamme, korjasi se noin kuusitoista miljoonaa dollaria puhtaana voittona. Jokaisesta vaunulastillisesta hedelmiä mitä Californian työläiset tuottivat riistettiin heiltä puolitoistatuhatta dollaria. Mutta sekään ei trustin mielestä vielä riitä, enemmän sen pitäisi saada, ja siksi se haluaisi vieläkin halvempipalkkaista työväestöä.

Se Suomen nälänhätäisten avustaminen

Toissapäivänä julaistussa toimeenpanevan komitean manifestissa koetetaan selittää, että täältäpäin ei olisi avustettava Suomen nälänhätäistä työväestöä, koska eivät ole avustusta pyytäneetkään. Vieläpä siinä selitetään siellä olevan työläisillä rahaakin kuin roskaa. — Tietenkin toimeenpaneva komitea siitä on saanut viralliset ja luotettavat tiedot, sillä Suomen puoluelehtien mukaan puuttuu sikäläiseltä työväestöltä sekä rahaa että ruokaa. Ainoastaan täkäläinen pappis- ja santarmi-sakki esiintyy porvarilehdistössä sen tiedonannon levittäjänä, että rahaa sieltä ei puutu.

Me olemme jo ennen sanoneet kantamme tässä jutussa, emmekä näe syytä siitä perääntyä. Tiedämme, että miljoonia ei keräyksellä saada kokoon, koska "meillä ei ole Rosenwaldeja", kuten toimeenpaneva komitea huomauttaa. Siksikö juuri että meillä ei ole Rosenwaldeja, jotka koettavat estää työväestön keskinäisestä yhteistoiminnasta, ja pitää sen riistäjien armonkerjäläisinä, piti toimeenpanevan komitean siihen osaan tunkeutua? Olisipa niitä ollut täällä riittävä määrä porvareitakin siihen.

Toimeenpaneva komitea tuntuu epäilevän itseään kerättyjen varojen jakajana, ja samoin Suomen Ammattijärjestöä, tai mitä muuta voisi sanoa sen epätoivoisista ponnistuksista tämän keräyshomman ajamiseksi porvarien käsiin. **Californian komitean on nimenomaan päättänyt lähettää kaikki varat suoraan toimeenpanevan komitean välityksellä Suomeen Ammattijärjestöille, eikä komitea itse siis tule edes näkemään kerättyjä varoja, vielä vähemmän olemaan tilaisuudessa niitä käyttää.**

Ja mikäli me tunnemme, ovat komitean jäsenet Berkeleyn osaston jäseniä, ja sen sihteeristä menemme takaukseen vaikka toimeenpanevan komitean hoitajana niin aatteellisesti kuin aineellisestikin.

Kun kielenkääntövirastomme on nukkunut melkein koko vuoden, olisi se saanut tämänkin Californian tovereille osotetun solvauksen tilalle piirellä vaikka otsikoita Amerikan Mattiin, olisivat kai ne yhtä hyviä vaalipuheja, kuin tämä äkillisen heräämisen aiheuttama kuperkeikkakin. Californialainen keräyskomitea ei ole porvarien johdossa, mutta, jos toimeenpaneva komitea vielä jonkun aikaa "selittää" keräyshommaa, niin se saattaa onnistua ajamaan sen porvareille.

Hurskauden naamarin alla

Kun viidentoistavuotias tyttö esiintyy tuomioistuimen edessä ja kertoo yöllisistä seikkailuistaan hotelleissa, on aika että joku saa pitkäaikaisen vankilatuomion.

Ylläoleva on eräästä täkäläisestä porvarilehdestä, joka on muiden muassa innostunut syyttelemään tyttösiä miesten "viettelemisistä" ja muista n. s. sopimattomuuksista, joista porvarilehdissä nykyään puhutaan niin paljon, ja joiden takia kokonaisia kaupunkeja julistetaan "boikotin" alaiseksi.

Epäilemättä olisi jo aika ryhtyä toimenpiteisiin tilanteen korjaamiseksi, mutta uskallammepa sanoa, että sellaisiin ei ryhdytä niin kauan kuin nykyinen roikka määrää asiat — ja sanomalehtien toimituskannan. Joku saattaa saada pitkäaikaisia vankilatuomioita, joku istua saamansa tuomion johdosta linnassakin, mutta yhtään perussyyllistä eivät sanomalehdetkään sinne tuomitse, sillä ne saavat maksun niiden suojelemisesta.

Viime aikoina on erikoisesti oltu käyvinään siveettömän elämän viholliseksi, mutta se kaikki on teeskentelyä niiden taholta, jotka suurinta melua siitä pitävät. Niin kauan kun riistäjäsakin sallitaan kieltäytyä sellaisistakin perin alhaisista vaatimuksista, kuin ovat esim. telefoonityöläisten vaatimukset, jotka työläiset ovat suurimmalta osalta naisia, ei tulla siihen, että viidentoistavuotiaat tyttöset lakkaisivat joutumasta tuomioistuinten eteen yöllisten seikkailujensa takia. Kun eivät päivällä ansaitse niin paljoa, että sillä elää, niin täytyy ansaita yöllä lisää, se sellainen ansio se saattaa seikkailuihin.

Niitä syitä, jotka johtavat viidentoistavuotiaat tyttöset yöllisiin seikkailuihin, on viime aikoina erikoisesti koetettu elvyttää, ja sanomalehdistö tekee kaikkensa niiden edelleen elvyttämiseksi. Ja se kyllä tietää sen, mutta peittääkseen jälkensä ikäänkuin kävelee takaperin asetetut kengät jaloissa.

Toinenkin käsi taistelukuntoon

Yksi tärkeimpiä päätöksiä, mitä äskeisessä A. F. of Laboriin konventsionissa tehtiin, päätös jolla epäilemättä tulee olemaan kauas kantava vaikutus Amerikan työväenliikkeessä, oli poliittisen taistelun hyväksyminen liiton ohjelmaan.

Haaveilua olisi kuitenkin ajatella että tästä seuraisi pikainen parannus kaikille niille epäkohdille, joiden alaisena työväestö kärsii. Tiedämmehän, että se taantumuksellinen joukko, joka kontrolleeraa sanotun järjestön toimeenpanevaa hallitusta ja useita keskus- ja paikallisjärjestöjä, tulee edelleen olemaan ystävyyssuhteissa työväestön taloudellisten sortajien poliittisten kätyrien kanssa.

Ne tulevat edelleen pitämään kiinni "palkitse-ystäviä- ja -rankaise-vihollisia"-periaatteestaan. Ja tämän järjettömyyden surullisin puoli on siinä, että yhdeksänkymmentäviisi sadasta näistä "ystävistä" on poliittisia nukkeja, joita työväestön taloudelliset sortajat ostavat ja käyttävät määrätystä maksusta.

Mutta voittoa voidaan sittekin pitää merkityksellisenä, ottaen huomioon, että poliittinen taistelutanner on osa yleismaailmallisesta taistelualueesta työväestön vapauttamiseksi. Kuten jokainen ajatteleva ihminen tietää, on valtiollinen taistelu erottamattomassa yhteydessä työmailla käytävän taloudellisen taistelun kanssa. Riistäjät ovat jo aikoja sitte huomanneet tämän itsestään selvän asian, sekä vallanneet käsiinsä määräysvallan demokraatisessa, republikaanisessa ja kaikissa kapitalistisissa puolueissa.

Nämä puolueet ovat maamme suurten rikkauksien omistajien omaisuutta, heidän etuoikeuksiaan. Emmekä me niitä siitä tuomitsekaan, sillä onhan sellainen aivan luonnollista. Se on johdonmukainen tulos monimuotkaisesta teollisuus- ja valtiollisesta elämästämme.

Järjestynyt pääoma on aina käyttänyt "molempia käsiään" tarkotuksiensa saavuttamiseksi. Se on poliittisessa toiminnassaan ollut paljon perinpohjaisempi ja tarkempi kuin taloudellisessa. Kapitalismin kehitykselle ominainen kilpailulle perustuva liikejärjestelmä aiheuttaa luonnollisesti katkeraa kilpailua taloudellisella alalla, mutta silti voivat kapitalistit yhtyä yhteisiä etujaan ajamaan valtiollisella alalla. Erimielisyydet ovat olleet ainoastaan vähäpätöisiä, koskien menettelytapoja määrätyissä tilanteissa, kuten tariffikysymys esimerkiksi, joka itse asiassa ei ollut mitään muuta kuin keskenään kämppailevien taloudellisten etujen heijastusta.

Kapitalistit ovat olleet yksimielisiä pyhästä ja jumalallisesta yksityisomistusoikeuden ja voitonkiskonnan oikeudellisuudesta. Se on kaiken kapitalistisen ajattelun perusteena, ja jokainen poliittinen puolue, jonka vaalitaistelurahastoon kapitalistit ovat lahjotelleet, on ollut uskollinen sille periaatteelle.

Järjestynyt työväestö tulee nykyisessä tilanteessaan ja nykyisen johtajistonsa kautta käyttämään "toista kättään" vississä suhteessa itseään vastaan, kuten se on tehnyt tähänkin saakka. Pääasiallinen eroavaisuus on siinä, että se ei ole näihin saakka tunnustanut sellaisen lisäkkeen olemassaoloakaan. Nyt kun se vuosien kokemuksen jälkeen on ollut pakotettu tunnustamaan että sellainenkin jäsen kuin se "toinen käsi" on olemassa, tulee se pikemmin huomaamaan sen arvonkin kapitalistiluokan iskiessä sitä (työväestöä) vasten kasvoja.

Päätös oli tunnustus siitä, että valtiolliseen toimintaan osanotto on osa meidän jokapäiväisestä elämästämme tuottajina ja kuluttajina, eikä jotain jolla ei ole mitään tekemistä sen kanssa. Se on tunnustus siitä, että valtiollinen elämä on erottamattomassa yhteydessä teollisuuselämän ja -taistelujen kanssa. Se erottaa personoitumattoman valtiollisen elämän siitä asiasarjasta johon luetaan uskonto ja muut puhtaasti persoonalliset seikat, joista puhuminen ei ole paikallaan unioitten kokouksissa.

Tästälähtein tulevat rajaviivat tarkemmiksi. Valtiollinen elämä siirtyy enemmän etualalle ja työväenjärjestöjen varsinainen jäsenistö, samoin kuin kaukonäköisemmät johtajatkin, tulee ajan oloon ajautuneeksi oman luokkansa poliittiseen puolueeseen. Maailmansodan ja sitä seuraavan uudelleenjärjestämiskauden herätämät kriitilliset kysymykset tulevat kaikki johtamaan siihen, ja edistämään työväenluokan taloudellisen ja valtiollisen toiminnan yhtenäisyyttä.

Ollen ollut sidottuna niin kauan että se on osittain menettänyt toimintakykyisyytensä ja tavallaan halvaantunut, tulee tämä työväestön lupaava "toinen käsi" vähitellen kehittämään voimiaan siksi kunnes se toimii jälleen täydellisesti ja sopusoinnussa harjaantuneemman ja kokeneemman taloudellisen voiman muodostaman "käden" kanssa.

Täysin kehittyneinä ja harjaantuneina ja toimien yhtenäisesti muodostavat nämä kaksi voimakasta kättä voittamattoman työväestön fyysillisen olemuksen. — W. J. Fielding.

MAILMANKATSOMUKSIA

SANTARMISISU KUOHUU.

Duluthin santarmilehti on saanut raivokohtauksen, kun Venäjän ja Suomen asiat eivät tahdo ruveta kallistumaan santarmi-ihanteihin päin. Lehti toivoo kuitenkin jonkun "kansanvaltaisen" suuriruhtinaan tai muun ammattiteurastajan voivan puolivillien kasakkalaumojen avulla veriin tukahuttaa siellä nyt järjestymässä olevan työläisvallan. Tällainen on lehden viimeinen sisunpurkaus:

"Bolshevikien eli maksimalistien hallitus Venäjällä ei tule olemaan pitkäaikainen, sillä puolueen omassa keskuudessa havaitaan jo, että johtomiehet eivät ole läheskään tehtävinsä tasalla. Trotsky on verenhimoinen anarkisti, juutalainen hylkiö, joka rahasta on myynyt itsensä palvelemaan eri maissa milloin mitäkin hämäriä asioita. Hän on ajettu heittiönä pois Sweitsistä, Ranskasta, Espanjasta, Cubasta j. n. e. Venäjän kansa alkaa herätä näkemään niiden miesten mahdottomuuden, jotka nyt viime aikoina ovat olleet asiain johdossa ja se tahtoo päästä siitä verenhimoisesta raakalaisjoukosta, joka on hirmutöitä Venäjällä ja Suomessa harjottanut. Vaikka otaksuisimmekin että osa niistä uutisista, joita ulkomaalaiset sähkösanomatoimistot ovat Venäjän oloista levittäneet maailmalle, olisivat 'kapitalistien valheita', ei voida valheiksi väittää niitä uutisia hirmuteoista, joita Suomen sanomalehdet ovat kertoneet Suomesta. Ja niissä ovat olleet sosialistisen puolueen miehet mukana, rosvoamassa, pakkoluovuttamassa, rääkkäämässä, murhaamassa ja naisia ja lapsia raiskaamassa — sanalla sanoen harjottamassa hirvittävimpiä tekoja, mitä maailmassa tunnetaan ja tiedetään. Eivätkä ne ole satunnaisia tapahtumia, ilmiöitä, jotka vain siellä taikka täällä tapahtuisivat harvinaisuutena, vaan ne ovat päiväjärjestykseen kuuluvia tekoja, joita eivät vallassa olevat bolshevikit — olivatpa ne venäläisiä taikka suomalaisia — koetakaan ehkäistä, päinvastoin selitetään ne vain kärsineen köyhälistön katkeruudella täyttyneen mieien välttämättömiksi purkauksiksi, kuten sanoi 'pääministeri' Tokoikin Turun verilöylyjen jälkeen. Ja me saatamme ymmärtää, että kun Suomessa tuolla tavalla mellastavat venäläiset ja suomalaiset bolshevikit rinnakkain, niin eivät veriteot ole ainakaan pienemmät Pietarissa, missä kuularuiskujen avulla hallituksessa olevat lakaisevat katuja ja missä vallassaolijat murhaavat rauhallisia suomalaisia matkustajiakin, joilla tiedetään olevan rahoja, ryöväten ne."

— Kas, tuo on nyt sitä "oikeitten tietojen" levittämistä Suomen asioista amerikkalaiselle yleisölle! Manttaalimiesten veritöistä ja porvarien lahtirikaarteista ei tietysti hiiskuta mitään. Eikä siitä että Suomen herrat ikimuistoisista ajoista ovat varsinaisena elämäntehtävänään pitäneet kansannaisten, nimenomaan työmiesten tyttärien raiskaamista. Mutta siitä tehdään hirmuinen asia, jos joku herrasnaikkonen olisi joutunut samanlaisen kohtalon alaiseksi. Samaten tehdään siitä ennenkuulematon asia, jos joku halkopomo on ryöstetty ja murhattu juopotteluretkillään Pietarissa.

Toista olisi, jos toteutuisi meidän kansanvaltaisten santarmisielujen ihana unelma: jos kasakat pääsisivät hetkeksi elämoimään — kasakat, jotka vuosisatoja ovat olleet sekä oman maansa että koko mailman kauhuna.

- - -

"Jos sotamieheni rupeaisivat ajattelemaan, ei riveihini jäisi ainoatakaan." — Fredrik II. Preussin kuningas.

"Ihmiset eivät ole ajattelevia olentoja." — Filosoofi Schopenhauer.

KUN ASIA ON SELVÄ.

Antaessaan erään siviilijutun lautakunnan ratkaistavaksi, muuan tuomari Englannissa äskettäin "evästi" asian omasta puolestaan seuraavalla lausunnolla: "Arvoisa lautakunta! Jos te luotatte kantajapuolen todistajiin, niin te ratkaisette jutun vastaajan eduksi. Mutta jos te luotatte vastaajapuolen todistajiin, niin te päätätte kantajan eduksi. Jos te taas, niinkuin minä, ette luota kummankaan puolen todistajiin, niin ties' luoja, kumminko puolin te asian ratkaisette. Ryhtykää harkitsemaan päätöstänne." — Lautakunta, aikansa neuvoteltuaan, hajaantui pääsemättä yksimielisyyteen.

- - -

LOHDUTUS AINA LÖYTYY.

Eräissä lehdissä muistutetaan niille, jotka tuskailevat korkeitten elinkustannuksien vuoksi joutuvansa kärsimään puutetta kaikenlaisista mukavuuksista, että keskiaikana Europasta puuttui paljon sellaista mitä nyt on kaikilla, ja tultiin toimeen sittenkin. Ilman sokeria elettiin 13:een vuosisataan; ilman kivihiiltä 14:een; ilman voitä leivälle 15:een; ilman tupakkaa ja potaattia 15:een; ilman teetä, kahvia ja saippuaa 17:een; ilman sateenvarjoa, lamppua ja putinkia 18:een; ilman rautateitä, sähkösanomia, kaasua, tulitikkuja ja kloroformia aina 19:een vuosisataan asti. Paha vain, että näihin mukavuuksiin on jo totuttu.

- - -

POLA,

Itävallan lujasti linnotettu laivastoasema Adrian meren pohjoispäähän pistävällä Istrian niemellä, on ikivanha kaupunki. Siinä on kaunein roomalainen amfiteaatteri mitä enää on olemassa. Keskiajalla kun kaupunki oli Venetsian siirtolana, hävitettiin siitä istuinrivit, joille aikoinaan oli mahtunut 20,000 katsojaa. Venetsialaiset veivät niistä kivet oman kaupunkinsa palatseihin. He eivät kuitenkaan koskeneet rakennuksen ulkoseiniin, ja siten se jäi ainoaksi roomalaisaikaiseksi amfiteaatteriksi, jonka ulkoseinät ovat aivan eheät.

- - -

ARVELUTTAVAN PALJON KARKULAISIA.

(True translation filed with the Postmaster, at Astoria, Oregon, December 7, 1917, as required by the Act of Congress October 15th, 1917.)

Viime elo- ja syyskuulla ilmotetaan kokonaista 35,000 saksalaista sotamiestä karanneen rajan yli Hollannin puolelle. Pääsyyksi tähän kovin suureen "vuotoon" selitetään sitä pelkoa, että joutuisivat vielä yhdeksi talveksi taistelemaan Flanderin rintamalla. Kuitenkin vallitsee jollakin taholla epäluuloa, että noilla karkaamisilla saattaa olla ihan toisenlainen tarkotus, ja että saksalaisilla on joku salajuoni tekeillä, kun antavat miesten noin vaan mennä Hollannin puolelle.

- - -

Susia vastaan

on kova taistelu käymässä Utahissa. Tarkotuksena on saada ne hävitetyksi koko valtiosta, niistä kun viime aikoina on ruvennut olemaan kovin paljo vastusta. Sitä varten on hankittu venäläisiä susikoiria, joita kehutaan nopeimmiksi kaikista koiraroduista. Susijahti Utahissa pitäisi lyödä leiville, sillä jokaisesta sudesta maksetaan tapporahaa $150, josta karjankasvattajat suorittavat $100 ja valtio $50.

- - -

Valta kansalle.

Kukaan ihminen ei milloinkaan ole hallinnut toisia ihmisiä niiden hyväksi. Kellään ihmisellä ei koskaan ole ollut oikeutta olla veljiensä sielun tai ruumiin vallitsijana. Ei kukaan ikinä ole hallinnut toisia ihmisiä muuten kuin niiden turmioksi ja omaksi raaistumisekseen. Toisten ihmisten hallitsemisessa piilee turmio sekä hallitsevalle että hallittaville. Tulevaisuuden suurmies eroaa menneen ajan suurmiehestä siinä kohden, että hän kokee nostaa kansaa valtaan, eikä itseänsä kansan vallitsijaksi. — George D. Herron.

- - -

Mailman korkein savupiippu

väitetään nykyään olevan Jaappanissa, äsken valmistunut Sagonosekin kuparisulimon savupiippu. Se on rakennettu teräksellä lujitetusta konkreetista ja on 570 jalan korkuinen, mutta se on kukkulalla, joka on 430 jalkaa ylempänä tuota sulimoa. Siten tulevat sulimosta lähtevät myrkkykaasut nousemaan 1000 jalan korkeuteen, ennenkuin hajaantuvat. Piippu on juurelta 42 jalkaa läpimitaten.

- - -

Mitä hän tarkotti?

Vanha herra, joka oli ottanut nuoren kauniin vaimon, sanoi hänelle päivällispöydässä: "Tänään vakuutin henkeni 100,000 dollarista sinun hyväksesi, kultaseni."

"Voi, kuinka sinä olet hyvä!" huudahti nuori vaimo ihastuneena ja suuteli häntä kaljuun päälakeen.

"Kuule," sanoi ukko liikutuksesta väräjävällä äänellä, "mitä vielä voisin tehdä hyväksesi?"

"Et mitään mailmassa — et mitään tässä mailmassa."

Järjestömme asioita

OIKAISU.

Astorian s. s. osaston tekemän yleisäänestysesityksen — joka koskee vuoden 1918 länsipiirin sääntömääräisen edustajakokouksen peruuttamista — yhteydessä on epähuomiossa jäänyt mainitsematta niiden s. s. osastojen nimet, jotka ovat kannattaneet sanottua ehdotusta. Ehdotusta ovat kannattaneet seuraavat länsipiirin osastot: Aberdeen, Wash., Hoquiam, Wash., Ilwaco, Wash., Roslyn, Wash., Bingham, Utah, Mullan, Idaho, ja Marshfield, Oregon. Sen lisäksi ovat osastojen kokousraporttien mukaan ehdotusta kannattaneet useat muutkin s. s. osastot, mutta eivät ole vielä ehtineet lähettää kannatustaan piirikomitealle. Ajan voittamiseksi on tämän asian kanssa täytynyt kiirehtää, sillä tammikuuhun mennessä täytyy asiasta olla tehtynä varma päätös.

Toverillisesti,
A. MÄKI, Länsip. siht.

PÖYTÄKIRJA,

tehty S. S. Järjestön toimeenpanevan komitean kokouksesta 24 p. marrask. 1917.

Kokouksessa olivat läsnä kaikki komitean jäsenet. Puhetta johti Bowers, kirjurina toimi allekirjottanut.

2.

Luettiin Itäpiirin sihteerin Annalan selostus toiminnastaan Pennsylvanian valtiokomitean kokouksessa Erien, Pa., osaston asiassa. Selostus hyväksyttiin ja ennemmin tehdyn päätöksen mukaan päätettiin maksaa Itäpiirikomitealle puolet sanotun matkan kustannuksista.

3.

Sihteeri velvotettiin ilmottamaan Cloquetin s. s. osastolle, että kun entisen Calumetin osaston lopullinen pesänselvitys tehdään otetaan heidän saatava siinä huomioon.

4.

Samoin sihteeri velvotettiin valmistamaan äänestysliput järjestön virkailijain valinnasta, joista äänestys on toimitettava joulukuun 27 päivään mennessä.

5.

Toveri G. J. Aho, hyväksyessään ehdokkuuden järjestön toimeenpanevaan komiteaan ilmottaa, että hän ei ole ollut S. S. Järjestön jäsenenä säännöissä määrättyä kahta vuotta, sillä hän on tullut Canadasta toista vuotta sitten, jossa hän kyllä on ollut suomalaisen järjestön jäsenenä sen perustamisesta asti. Toimeenpaneva komitea näin ollen ei voi hyväksyä hänen ehdokkuuttaan, koska järjestön säännöissä nimenomaan säädetään, että jäsen, ollakseen kelvollinen S. S. Järjestön toimeenpanevan komitean jäseneksi on oltava järjestön jäsenenä vähintäin kaksi vuotta.

6.

Chicagon P. P. S. S. Osaston tekemä muutosehdotus järjestön sääntöihin oli saanut järjestön säännöissä määrätyn kannatuksen ja alistetaan se järjestön jäsenistön yleisäänestyksellä päätettäväksi. Saman osaston tekemä yleisäänestysehdotus keskipiirin näytelmäkirjaston ja idän näytelmäliiton yhdistämisestä ei ollut saanut tarpeellista sääntömääräistä kannatusta, joten se raukeaa.

7.

Ennemmin valittu alakomitea, johon kuuluu Askeli, Halme ja Mäki, ja jonka tehtävänä on huolehtia Aino Tuomis-rahaston lopullisesta tilityksestä, velvotettiin toimimaan nopeasti sanotussa asiassa. Hyväksyttiin sanotun alakomitean suunnitelma, miten pakottaa tämän rahaston hoitokomitean tekemään lopullisen selostuksen rahaston nykyisestä tilasta ja luovuttamaan jäilellä olevat rahat siihen tarkotukseen, johon järjestön edustajakokous on ne päättänyt luovuttaa.

8.

Kansallisperuslain painattaminen jätettiin siksi kun saadaan lopulliset tiedot nykyään äänestyksen alaisena olevasta suomalaisen järjestön sääntöjenmuutosehdotuksesta ja sitten painetaan järjestön säännöt ja kansallisperuslaki yhdeksi kirjaseksi.

9.

Iron River'in osuuskaupan johtokunnalle päätettiin ilmottaa, että järjestön toimeenpaneva komitea on juuri hyväksynyt luento- ja valistustyöohjelman, jossa järjestön jäsenistöä ja luennoitsijoita kehotetaan antamaan suurempaa huolta osuustoiminnalliselle kasvatustyölle.

10.

Suomen nälänhätäisten hyväksi Berkeley'ssä, Cal., pidetyn kansankokouksen puolesta halusi Peter Hakkarainen saada suomalaisen järjestön osastojen osotteet sanotun kansankokouksen valitseman keräyskomitean käytettäväksi. Osotteita ei päätetty antaa. Samoin Fort Bragg'issä, Cal., pidetyn kansankokouksen puolesta ilmotti Mandi Fräki, että järjestön toimeenpanevan komitean olisi ruvettava avustamaan sanottua "kansanvaatimaa avustusliikettä". Komitea pysyi ennen tekemässään päätöksessä ja samalla velvotti sihteerin laatimaan selostuksen toimeenpanevan komitean suhtaantumisesta sanottuun avustusliikkeeseen.

11.

Mt. Solo'n, Wash., S. S. Osastolle ilmotettiin, että heidän on ensin pyydettävä keräyslupaa länsipiirikomitealta ennen kuin toimeenpaneva komitea ottaa käsiteltäväkseen heidän asiaansa.

12.

Osastoja päätettiin kehottaa oltamaan huomioon Toverin 10-vuotisjulkaisun keräyslistat ja hankkimaan tilauksia sanotulle julkaisulle.

13.

Sanna Kannaston matkan johdosta päätettiin ilmottaa keskipiirikomitealle, että järjestää hänelle matka keskipiirissä helmikuun 15 päivään. Matkan vastaisesta järjestyksestä päätetään lähemmin seuraavassa kokouksessa.

14.

Sihteeri ilmotti tiedustelleensa verotusdepartementilta, josko sosialistiosastojen on maksettava sotaveroa iltama- ja huvitilaisuuksista myydyistä pileteistä. Samoin sihteeri ilmotti kirjottaneensa kansallisvirastoon ja kehottaneensa kansallistoimeenpanevaa komiteaa hankkimaan varman ja luotettavan tulkinnan sanotulle verolaille, josko osastot ovat sen alaisia. Kun näihin tiedusteluihin ei vielä ole saapunut lopullista vastausta velvotettiin sihteeri heti tiedon saatuaan ilmottamaan asiasta osastoille erityisellä kiertokirjeellä.

15.

Seuraava kokous päätettiin pitää tammikuun 1 p:nä, 1918, kello 10 aamulla.

Kokous loppui.

Kokouksen puolesta,
HENRY ASKELI,
kirjuri.

Olemme tarkastaneet edelläolevan pöytäkirjan ja hyväksymme sen.
HEIKKI HALME, ANNA RIIPINEN,
Pöytäkirjan tarkastajat.

Joulukorttia No. 43 on taasen saatavissa. Saimme juuri uuden lähetyksen tehtaasta. Ottakaa huoleti tilauksia sillä nyt niitä on riittävästi.

Toverin Joulukorttiosasto.

YLEISIÄ UUTISIA

Tuhansia joutui sotatarvike-räjähdyksen uhriksi Halifaxissa

(Jatkoa ensimäiseltä sivulta)

tellen tuhoa tuottavia siruja kaupunkiin asuntojen päälle. Laituririakennukset paloivat ja niitten mukana tuhoutui miljoonien arvosta ruokavaroja ja sotatarpeita. Satamassa olevat laivat ja vuonon toisella puolen sijaitseva Dartmouth kärsivät räjähdyksestä. Dartmouthissa rikkoutui lasit suurimmalta osalta liikekeskustaa, joka sijaitsee vuonon rannalla. Halifaxissa ilmoitetaan räjähdyksen jaottaneen maahan kaupunkia useita katuvälejä ja raunioissa syttyi heti sen jälestä tulipalo. Raunioihin on jäänyt surmansa saaneitten ruumiit. Monet uhreista eivät kuolleet heti vaan joutuivat kärsimään kauhean vitkallisen kuoleman kun pelastustyössä häärivät pelästyneet ihmiset eivät ehtineet kaikkia auttaa ulos raunioista.

Halifax, 7 p. jouluk. — Noin 800 taikka 1,000 henkeä arvioidaa saaneen surmansa eilen aamuisessa sotatarvikkeitten räjähdyksessä. Useita tuhansia on haavoittunut. Poliisiviranomaiset arvelevat, että kuolleittenkin lukumäärä saattaa vielä nousta lähelle 2,000 ja että surmansa saaneitten ja haavoittuneitten lukumäärä nousee vähintäin 4,000. Yhteen hautaantoimistoon on tuotu ruumiita 26 kuorma-kärryn täyttä. Englantilaisen risteilijän Niioben miehistä on kaksi saanut surmansa ja monioita on haavoittunut.

Täydellisen hävityksen kärsinyt alue Halifaxissa käsittää kaksi neliömailia, jolla alueella kaikki ne rakennukset, jotka eivät sortuneet räjähdyksestä paloivat. Kaikki liikehuoneet ovat suletut. Sotilasvartijasto vartioi katuja. Sähkövalolaitos ja raitiotieliikenne on joutunut epäkuntoon ja illan tultua jäi kaupunki täydelliseen pimeyteen. Sairaalat ja yksityisasunnot ovat haavoittuneita täynnä. Koulurakennukset ovat muutettu tilapäisesti sairaaloiksi.

Räjähdys johtui ranskalaisen höyrylaivan Mont Blanc'in yhteentörmäyksestä Belgian hädänalaisille ruokavaroja kuljettavan höyrylaiva Imon kanssa. Mont Blanc oli tulossa New Yorkista ja pyrki Halifaxin sisäsatamaan, n.s. Bedford Basin lahteen kun lähdesta ulospyrkivä höyrylaiva Imo tuli vastaan ja yhteentörmäyksessä työnsi keulansa Mont Blancin kylkeen syvälle lähes konehuoneeseen saakka. Imo vioittui keveästi ja perääntyi takasin. Kun Mont Blanc'illa syttyi heti tulipalo niin laivan kapteeni, joka arvasi räjähdyksen seuraavan millä hetkellä tahansa komensi laivan miehistön veneisiin ja he saapuivat rannalle onnellisesti, ja pelastuivat, siilä räjähdys tapahtui vasta 17 minuuttia myöhemmin. Räjähdys sattui aamulla klo 9 aikaan kun kaupungin liikenne oli juuri alkanut. Vahvat tiilirakennukset Halifaxissa kestivät räjähdyksen, mutta lasit rikkoutuivat ja ihmisiä haavoittui paljon lasisiru-tuiskussa, jonka räjähdys aikaansai. Richmondin etukaupungissa, joka oli lähinnä räjähdyksen keskustaa sortuivat räjähdyksestä rakennukset ja tulipalo viimeisteli raunjot.

Satamassa olleista laivoista kärsivät vaurioita ne, jotka olivat lähinnä ja monia merimiehiä sai surmansa tai haavoittui.

Halifaxissa on ollut v. 1911 toimitetun väenlaskun mukaan 47,000 asukasta ja on se ollut Englannin laivasto-asema. Satama oli syvä ja suojeltu lujilla linnoituksilla. Canadan yli man-